Foreningen for innovasjonsselskaper i Norge

Stortingets utdannings- og forskningskomité

14.10.2026

Innspill til statsbudsjettet 2027 fra Foreningen for innovasjonsselskaper i Norge

I omstillingen av Norge har innovasjonsselskapene en sentral rolle. De utgjør en innovasjonsinfrastruktur som kobler sammen gründere, etablert næringsliv, forskning/akademia og kapital for å utvikle fremtidens næringsliv.

Norge og verden står overfor store omstillinger de kommende årene. Koblingen mellom forskning, innovasjon og tilgang på risikokapital, og forsvar og beredskap, står helt sentralt i den europeiske, den norske og nå også den nylig publiserte nordiske "Draghi-rapporten". Sikkerhet, beredskap og grønn omstilling kan ikke oppnås uten raskere teknologisk innovasjon.

Regjeringens budsjettforslag for 2027 inneholder flere viktige forsknings- og teknologisatsinger innen kvanteteknologi, romteknologi og livsvitenskap. Men det er bekymringsfullt at det er en realnedgang i satsingene på FoU med 1,1 prosent, som dermed utgjør 0,88 prosent av BNP, når Stortinget har et mål om at andelen skal utgjøre 1 prosent av BNP. Dette er fjerde gang på seks år at statens FoU-budsjett har en slik realnedgang, viser tall fra Kunnskapsdepartementet. Som en av de ni organisasjonene som utgjør Kunnskapsalliansen, har vi tatt til orde for at det er behov for å øke de offentlige FoU-bevilgningene til 1,25 prosent frem til 2030 for å sikre kunnskapsutvikling og stimulere til forskning, utvikling og innovasjon i næringslivet.

Det er foreslått kutt til entreprenørskap og innovasjon på om lag 300 millioner kroner. Til tross for at budsjettforslaget inneholder flere signaler om at forskning og teknologi skal bidra til å løse samfunnsutfordringer, svekkes flere av virkemidlene som hjelper forskningsbaserte bedrifter med å utvikle, finansiere, skalere og eksportere nye løsninger. Det er bekymringsfullt både for fremtidig sikkerhet, verdiskaping og velferd.

For å få frem nytt og nyskapende næringsliv, som sikrer grønn omstilling, fremtidig verdiskaping og sikkerhet og beredskap, trenger Norge:

- Et velfungerende innovasjonsøkosystem gjennom hele verdikjeden fra FoU, til oppstart, skalering og eksport
- Målrettede virkemidler som setter fart på kapitalmarkedet
- Et innovasjonsfremmende skattesystem.

Kommersialisering fra forskning krever innsats over tid

I Kunnskapsdepartementets budsjettforslag kommenteres *anmodningsvedtak nr. 737, 26. mai 2025*, i forbindelse med behandlingen av *Sikker kunnskap i en usikker verden.* Stortinget ber regjeringen i ny langtidsplan for forskning og høyere utdanning komme med konkrete forslag til hvordan en kan øke kommersialiseringen fra norsk forskning.

Næringslivets Hus, Middelthunsgate 27 / PB 5490 Majorstuen, N-0305 Oslo
Tel: +47 913 03 318 / Org.nr.: 985 656 231 / trine.ellingsen@abelia.no / **fin.no**

Departementet legger til grunn at vedtaket er fulgt opp. Vi mener at departementet i liten grad har svart ut intensjonen i anmodningsvedtaket, som er å øke kommersialiseringen fra norsk forskning. Regjeringens budsjettforslag inneholder ingen signaler om en økning til dette området.

Å kommersialisere forskningsresultater som gir økte eksportinntekter og flere arbeidsplasser krever innsats over tid før en ser resultater. Mange prosjekter stopper i dag opp på grunn av lite tilgjengelig tidligfase-kapital. Det er en hel verdikjede som må fungere fra FoU, til oppstart, skalering og eksport for at vi skal lykkes.

Styrke satsingen på kommersialisering fra forskning

KD: Kap. 285 Noregs forskningsråd, post 71 strategiske forskningsprioriteringar / NFD: Kap. 920 Norges forskningråd, post 70 Tilskudd til næringsrettet forskning

Hvert år investeres store beløp i forskning ved landets universiteter, høyskoler, forskningsinstitutter og helseforetak. Noe av forskningen legger grunnlaget for etablering av helt nye bedrifter. OECD og flere utredninger, har slått fast at Norge har et stort uutnyttet potensial for å realisere flere bedrifter fra forskningsresultater.

Forskningsbaserte bedrifter har en stor innovasjonshøyde og skaleringspotensial. Det er disse bedriftene vi skal leve av i fremtiden, og som kan skape mange nye arbeidsplasser og nye bærekraftige løsninger.

Forskningsrådet har i sitt innspill til statsbudsjettet for 2027 foreslått en økning på 100 millioner kr. til kommersialisering fra offentlig finansiert forskning. I dag er det mange kvalifiserte prosjekter som det ikke er midler til å finansiere.

Vi foreslår:

For å møte Norges behov for omstilling, verdiskaping og etablering av nye næringsområder, øremerkes 400 millioner kr. til kommersialisering fra offentlig finansiert forskning i Forskningsrådet.

Nye Horisont Europa og EUs konkurransevnefond

I 2027 skal Norge ta stilling til deltakelse i det neste rammeprogrammet for forskning og innovasjon og Konkurranseevnefondet. Vi mener det er avgjørende for Norges innovasjonsevne og omstilling at vi deltar fullt ut i det neste rammeprogrammet og konkurranseevnefondet. Norsk deltakelse gir tilgang til prosjekter og finansiering som utfyller nasjonale midler. Norske bedrifter og kunnskapsmiljøer må kunne samarbeide internasjonalt for å henge med i teknologiutviklingen og omstilling av samfunnet.

Økt forskningsbasert innovasjon i hele landet

Vi vil gjøre komiteens medlemmer oppmerksomme på regjeringens forslag på KDDs Kap. 533 Regional og distriktsutvikling, post 69 Mobilisering til forskningsbasert innovasjon, om å avvikle FORREGION.

FORREGION gir bedrifter med liten, eller ingen erfaring med forskning støtte til små prosjekter for å teste ut samarbeid med forskningsmiljøer i sitt innovasjons- og omstillingsarbeid. Ordningen kan vise til gode resultater med økt deltakelse fra næringslivet i FoU-prosjekter over hele landet.

Den er sentral for å kvalifisere bedrifter til andre prosjekter i Forskningsrådet og EU. Om lag 30 prosent av bedriftene har minst en registrert FoU-aktivitet i løpet av de to påfølgende årene etter første FORREGION-prosjekt, og flertallet rapporterer at FORREGION har bidratt til at virksomheten vil ta i bruk FoU i sitt videre innovasjonsarbeid.

Kuttet til FORREGION kommer i tillegg til avviklingen av de regionale forskningsfondene (RFF) på Kunnskapsdepartementets budsjett i 2024. Norsk næringsliv investerer for lite i FoU, relativt til andre nordiske land. Dersom Norge skal nå målet om at næringslivets forskningsinnsats skal utgjøre 2 prosent innen 2030, er det avgjørende å ikke kutte mobiliseringsmidler til økt forskningsinnsats. Dette er dårlig kunnskapspolitikk, næringspolitikk og distriktspolitikk.

Vi foreslår:
Distriktsnæringslivets tilgang på forskningsbasert kunnskap styrkes ved å opprettholde og prisjustere FORREGION til 70 millioner kr. for 2027.

En nasjonal innovasjonsstrategi

Vi har flere innspill til statsbudsjettet for 2027 som behandles av andre komiteer, herunder Næringskomiteen, Finanskomiteen, Utenriks- og forsvarskomiteen og Kommunal- og forvaltningskomiteen.

I en tid hvor forsvars- og beredskapsevnen skal økes, må man også sikre et godt rigget innovasjonssystem for å få frem virksomhetene og løsningene som kan bidra til å styrke forsvarsevnen og Norges omstillingsevne. Vi får ikke mer nyskaping, økt kommersialisering fra forskning, raskere skalering og styrket beredskap gjennom å kutte i entreprenørskap og innovasjon. For å sikre norsk konkurransekraft, er det behov for en tydelig og målbar innovasjonsambisjon og en nasjonal innovasjonsstrategi.

Vennlig hilsen,

Trine Ellingsen
daglig leder, FIN

Eli Wathne
seniorrådgiver, FIN